

REVIEWS

ION CONSTANTIN

14. ONISIFOR GHIBU, OCTAVIAN GOGA

Prietenie și luptă de-o viață – Amintiri

Un volum de excepție:

Selecția și organizarea textelor, Cuvânt înainte de Mihai O. Ghibu, Note și comentarii Mihai O. Ghibu, Șerban Polverejan, Ion Bulei, Octavian O. Ghibu, Nadia Nicolescu, Îngrijirea ediției Mihai O. Ghibu, Olga-Silvia Turbatu, **Editura SemnE, București, 2010** (546 pagini).

La Editura SemnE din București a apărut recent o lucrare de excepție consacrată prieteniei dintre Onisifor Ghibu și Octavian Goga, doi dintre corifeii ardeleni din veacul trecut, care au luptat până la sacrificiul suprem pentru binele poporului lor, au colaborat și chiar au făcut istorie, având între altele o contribuție majoră la atingerea visului suprem al românilor : Marea Unire din 1918.

După cum arată distinsul intelectual ing. Mihai Ghibu în cuvântul înainte la volumul de față, părintele său Onisifor Ghibu și-a dedicat ultimii ani de viață elaborării unei vaste opere memorialiste, fiind îndemnat în această direcție de numeroși prieteni și cunoscuți și, mai ales, de fiii săi, Octavian și Mihai. Într-o primă etapă a redactat câteva mii de pagini, apoi simțind că timpul pe care considera că îl mai poate avea în față nu-i va ajunge pentru a reda cât mai multe lucruri din viața lui îndelungată și foarte bogată în evenimente și în relații cu personalități de seamă, a trecut la dictarea lor pe bandă magnetică, având ca suport obiectiv bogata sa arhivă și caietele de jurnale cu notițe zilnice pe care le-a ținut permanent din perioada studenției, până la moarte, timp de 70 de ani (1902-1972). Există înregistrate din perioada 1968-1972, 23 de role mari, pe patru piste, donate de către urmașii lui Onisifor Ghibu la „fonoteca de aur“ a Radiodifuziunii române.

Prin grija fiilor săi Octavian (1912-1996) și Mihai (n. 1919), în perioada 1974-2007 au apărut postum 33 de volume, cu peste 11.000 de pagini tipărite din opera lui Onisifor Ghibu. Dintre acestea au caracter memorialistic (inclusiv corespondență) următoarele : *Amintiri despre oameni pe care i-am cunoscut*, Editura Dacia, Cluj, 1974, 332 p. (cuprinde capitolele : George Coșbuc, Octavian Goga, Nicolae Iorga, Sextil Pușcariu, Vasile Pârvan și Lucian Blaga); *Pe baricadele vieții. Anii mei de învățătură*, Editura Dacia, Cluj, 1981, 386 p.; *Oameni între oameni*, Editura Eminescu, București, 1990, 528 p. (cuprinde, în afara celor șase personalități mai sus menționate, încă nouă : Ion Luca Caragiale, Ștefan O. Iosif, Mihail Sadoveanu, Vasile Lucaciu, Nicolae Titulescu, George Enescu, Ioan Lupaș, Emil Racoviță, Vasile Stroescu); *Ziar de lagăr. Caracal 1945*, Editura Albatros, București, 1991, 341 p.; *Pe baricadele vieții. În Basarabia revoluționară (1917-1918)*, Editura Universitas, Chișinău, 1992, 636 p.; *Chemare la judecata istoriei*, Editura Albatros, București, vol. I, 1992, 208 p. și vol. II, 1993, 274 p.; *În vârtoarea Revoluției rusești. Însemnări din Basarabia anului 1917*, Editura Fundației Culturale Române, 1993, 222 p.; *Pagini de Jurnal*, Editura Albatros, București, vol. I, 1996, 434 p., vol. II, 2000, 320 p. și vol. III, 2000, 472 p.; *Onisifor Ghibu în Corespondență*, Editura SemnE, București, 1996, vol. I, 435 p. și vol. II, 430 p.; *Amintirile unui pedagog militant*, Editura Fundației Culturale Române, 2004, 397 p.; *Oameni între oameni*, vol. II, Editura Albatros,

2006, 332 p.; *Din scrisorile primite de Onisifor Ghibu*, Editura SemnE, București, 2007, vol. I, 351 p., vol. II, 329 p. și vol. III, 372 p. Este vorba, așadar, de circa 6.800 pagini tipărite, dintre care peste 4.300 pagini în format mare, de 3.300-3.400 semne/pagină.

În toate evocările lui Onisifor Ghibu, referitoare la personalitățile pe care le-a cunoscut și a avut relații apropiate sau la evenimentele deosebite în care a fost direct implicat, cât și în corespondența sa, atât cea expediată, ca și cea primită, apare ca o figură proeminentă marele său prieten de o viață și co-luptător în nenumărate împrejurări : Octavian Goga. Aceasta este, de altfel, și motivația care a stat la baza alcătuirii volumului de față, consacrat prezentării prieteniei de o viață dintre cei doi mari corifei ardeleni și a luptei lor pentru idealul național. În scrierile sale, Onisifor Ghibu amintește că a fost prieten cu Octavian Goga timp de 40 de ani, de prin anii 1897-'98, când el era elev prin clasa a patra a liceului maghiar în Sibiu, iar O. Goga – foarte tânăr și strălucitor poet, era cu două clase înaintea lui – și până la neașteptata lui moarte. În realitate, spiritul lui Octavian Goga i-a fost permanent alături până la propria-i plecare din această lume, în octombrie 1972. Așa cum rezultă din numeroasele scrieri memorialistice și din corespondența prezentată în acest volum, pe o perioadă de peste 70 de ani, viața lui Onisifor Ghibu a fost marcată de relația directă sau spiritual-virtuală cu Octavian Goga. Astfel încât, Dl. Mihai Ghibu nu greșește cu nimic afirmând că „O. Goga i-a fost prieten și co-luptător de-a lungul întregii lui vieți“ marelui său părinte.

Structurată în 12 părți, lucrarea de față cuprinde documente extrem de interesante, a căror readucere acum în actualitate alcătuiește o povestire extraordinară a vieții marelui om și poet care a fost Octavian Goga. Acesta a avut o viață relativ scurtă, în care însă a fost totdeauna în vârful și în fruntea evenimentelor, asupra cărora a avut adeseori influențe hotărâtoare, începând chiar din prima tinerețe, când a condus lupta politică a „tinerilor oțeliți“ din Partidul Național Român și când a luat avânt prin idealismul său și naționalismul poeziei sale – care l-a transformat în idolul și eroul „pățimii noastre“, - și până la mult prea timpuriul său sfârșit din 1938. Pentru mai bună înțelegere a rolului lui Octavian Goga în istoria României, opiniile formulate de Onisifor Ghibu sunt deosebit de utile. „Cei care-l judecă pe Goga – omul politic – spunea O. Ghibu– nu trebuie să privească numai ultima fază a activității sale, cea de șef al guvernului de la 1937 – 1938, ci trebuie să analizeze ansamblul activității lui politice, care a fost de un calibru foarte rar. Aceasta nu mă îndoiesc că o va face un judecător obiectiv, dacă nu astăzi, - mâine; iar elementele pe care le-am adus eu, ca unul care a fost în cele mai grele timpuri în imediata lui apropiere, vor putea să aducă și ele o lumină, dat fiind că toate afirmațiile făcute de mine sunt

bazate pe documente ale timpului, care nu pot fi contestate de nimeni“ (p. 67 în volumul care face obiectul prezentării de față).

Suntem convinși că, prin lectura volumului de față, toți cei dornici să știe mai multe despre tainele vieții și activității marelui „poet al pătimirii noastre“ care a fost pentru poporul său Octavian Goga, vor avea bucuria să-și îmbogățească cunoștințele despre el cu nenumărate aspecte care apar din trăirile personale ale lui Onisifor Ghibu. Nu mai puțin, lucrarea reprezintă o sursă documentară extrem de utilă pentru exegeze științifice viitoare.
